

Náboženská nesvoboda v Rakousku 1903

Státní církev

Hlavní roli v říši Habsburků hrála římská církev. — Ta byla protěžována, hýčkána, ta měla hlavní slovo u dvora, u vlády a státních úřadů. Římská církev dávala pokyny — a rakouská vláda je vždy uposlechla. Římská církev byla církví státní.

J. V. císař František Josef I., král český.

Státním náboženstvím v bývalém Rakousku byl římský katolicismus. Ostatní vyznání byla pouze státem uznána — lépe řečeno trpěna.

Přirozený a nutný následek státní této snášenlivosti jest svoboda kultu čili vyznání náboženského pro příslušníky oněch náboženských společností, jimž byla zaručena státní tolerance. Idealem naším tato státní tolerance ovšem není, neboť jsme 1. toho názoru, že i státu prospívá nejlépe jednota u víře a 2. si vroucně přejeme, aby se naplnila brzy slova Kristova: „bude jeden ovčinec a jeden pastýř“, bude úplná jednota víry. Mimo to jsme toho přesvědčení, že státní tolerance a náboženská svoboda, nemá-li se ve zlo zvrhnouti, a samému státu škoditi, nesmí a nemůže býti neobmezenou, nýbrž že musí býti obmezenou na jistá vyznání náboženská a náboženské společnosti.

z časopisu Vlast 1888

Ostatní vyznání nebyla ani na roveň postavena. Tak např. obyčejný žid nemohl dosáhnout místa úředníka VIII. hodnostní třídy, žid nemohl se stát štábním důstojníkem.

Aspoň pro forma se musel nechat pokřtít, musel se stát matrikovým katolíkem — de facto zůstal i na dále židem, ale to církvi dělalo dobře.

Jak příslušníkům jiných církví, nebo dokonce lidem bez vyznání bylo měřeno — to je známo z celé řady persekucních případů, hlavně z řad učitelských.

Baptisté byli na přelomu 19. a 20. století státem neuznanou církví. Sami o uznání státem nikdy neusilovali, kladli zásadní důraz na odluku církve od státu. I za cenu častého protivenství ze strany státu a jeho úřadů. Náboženskou nesvobodu potvrzují i dobové zprávy v tisku.

BETANIE.

„O náboženské svobodě v Rakousku“
— píše »Čas«, »docházejí nás stále nové a nové doklady: mohli bychom skoro otevřítí stálou rubriku již. Jest to úžasné, jaká při úřadech v Rakousku panuje v těchto věcech neznalost a libovůle. Nevíme věru, co o tom si myslet. Ve Skřivanech u Rakovníka udán jistý občan proto, že si pozval několik přátel a známých a že pak s nimi ve svém bytě společnou pobožnost konal i odsouzen k pokutě 10 K (Kým?) Šlo o výklad, co je biblická pobožnost a co je přednáška. Týká se to t. zv. církví státem neuznaných. V Rusku podobný případ — dnes aspoň — je už nemožný.

Církev svobodná na př. může si tam dokonce i chrámy stavěti; u nás nikoli, poněvadž je »církví státem neuznanou« a musí se spokojiti tak jako Baptisté shromážděními v soukromých bytech a konečně i to — jak z uvedeného případu patrně — se někdy pokutuje. Církev Baptistů, mající ve světě členů do millionů, u našich úřadů je téměř neznáma. Sňatek evangelíka s manželkou z církve Baptistů nechtěli před měsícem uznat ve Vídni, poněvadž nevěřili, že církev Baptistů je církví křesťanskou! Musel se povolati znalec (ba dokonce dva, jeden evangelický a druhý katolický bohoslovec, který ještě možná zle pochodí, že Baptisty za »křesťany« uznal —r.) To v »pokročilém tolerantním Rakousku« (dnes, dokládáme my: »Později uvidíme nepochybně ještě hezčí věci, neboť tohle jsou jen »počátkové bolesti«.)

časopis *Betanie* 1903

Prameny

- *Betanie*, biblický časopis k probuzení a pěstování křesťanského života, ročník 21, 10.3.1903, číslo 8, str. 92a
- *Volná myšlenka* - 1919, autor — dý.
- *Vlast* časopis pro poučení a zábavu, číslo 9, červen 1888, str. 621

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 19. 8. 2020